

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published every weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

"EDINOST"
1849 W. 22. St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
ZA RESNICO IN PRAVICO.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 99.

CHICAGO, ILL., TOREK, 20. DEC. 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (240, 1207) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the Postmaster A. S. Burleson, Postmaster General.

Ob sklepu lista smo dobili prežalostno vest, da je nenadoma umrl v Rice, Minn., naš iskreno ljubljene apostolski mož

† ŠKOF JAKOB TROBEC.

Silno nas je pretrpela novica, kajti le dva dni preje smo dobili od njega lastnoročno pisano pismo, v katerem nam vošči vesele praznike in srečno novo leto.

Slovenski narod v Ameriki je izgubil s škofom Trobecem enega izmed svojih največjih mož! Toliko za danes.

Blagega našega dobrotnika prav iskreno priporočamo v molitev.

R. I. P.

AMERIKANSKE NOVICE.

NAJVEČJI MORILEC O'CONNOR UŠEL.

O'Connor je bil obsojen na smrt in v petek 16. dec. bi bil moral v Chicago na vislicah plačati ceno svojega grdega življenja. Toda po do sedaj nepojasnem načinu je dobil v roke orožje, revolver, napadel ječarja mu vzel ključke in oprostil še druge jetnike. Kmalu bi bili odprli ječina vrata, da bi bili vsi jetniki ušli. Vendar ušli so samo trije. Do sedaj je bilo vse iskanje zastoj. O'Connor ima najmanj štiri, če ne šest umorov na svoji vesti.

O'Connor je svaričen zgled za katoličane, da pazijo, s kom njihovi otroci občujejo. Bil je sin katoliških starišev in je hodil v jezuitsko šolo sv. Ignacija na 12. cesti in Blue Island ave. Tam je potem šel tudi v gimnazijo, da bi se učil za duhovniški stan. Toda stariši so imeli dom poleg nekega grdega saloona, kjer se je zbirala vsa sodrga onega kraja. Oče je bil vpljiven politik, zato se je smelo pri njem v saloonu vse. Tja je zahajal Charley in se sprijateljil z domačim sinom. Po cele večere je predsedel v saloonu in poslušal razne zločinske vagabunde, kako so pripovedovali svoje zgodbe. Kmalu mu je začelo presedati učenje in šola. Pustil je vse skupaj in sam začel postaviti po salooneh. Kmalu se je pridružil skupaj s saloonerjevimi sinom takozvanemu (Nadaljevanje na 2. strani.)

RAZGLAD PO SVETU

STRAŠANSKA LAKOTA V RUSIJI.

Ruski ideali naše "Prosvete" in naših rdečkarjev hočejo pomoriti ves ruski narod. Strašanska so poročila, ki prihajajo iz Rusije. Tako poroča dopisnik Chicaške Daily News, da je obiskal nekatere kraje, kjer divja lakota. Pravi, da so ljudje tako sestradani že, da so kakor smrt. Same kosti in koža. Pred vasjo je našel kup nagih mrtvih trupel sestradanih do kosti. Ker je ljudstvo tako sestradano, jih niti več ne pokopujejo. Boljševiki pošiljajo svoje "odrešenike", da vsaj mrličje iz hiš izneso ven na polje. Kolikor mogoče jih samo toliko zakrijejo s prstjo in snegom, da se ne vidijo.

"Ko sem prišel v vas, začelo je iz vseh hiš lezti počasi proti meni veliko ljudi. Na vseh sem videl, kako le s težavo premikajo svoje noge. Ko so šle bližje sem videl njih strašne sestradane obraze. Ko sem nekega dečka prijel za roke, je reval padel na svoj obraz, ker ni mogel več stati. "Kruha! kruha! Prosimo kruha!" in cela množica je začela tako strašno jokati, da sem mislil, da mi bo srce počilo sočutja!"

Da, cela Rusija je danes — pokopališče, strašno pokopališče, kjer milijoni umirajo za strašno smrtjo — gladom.

Nesrečni boljševizem! — Nesrečni (Nadaljevanje na 2. strani.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Naša neodložljiva dolžnost. — V orjaškem boju, ki se bije med resnico in lažjo, med socialnim mišljenjem in krvosom-kapitalizmom, med npravnostjo in propalostjo, med krščanstvom in svobodomiselnostvom, je odločilna fronta tudi tisk. Za to fronto žrtvujejo razna kulturna in socialna, oz. nekulturna in nesocialna naziranja najboljše moči pa tudi največ finančnih sredstev. Zavedajo se, da so trenutni in stalni uspehi bistveno od tega odvisni, kako je zasedena ta fronta. V tem oziru je zlasti nekulturni in nesocialni kapitalizem mojster. Dobro ve, da s številom svojih pristašev in prijateljev ostane napram socialno mislečim množicam v naravnost smešni manjšini. Toda kljub temu hoče vladati nad množico, pa ne samo vladati, temveč izmognati jo do zadnje kaplje krvi, izrabljati njene moči in sile v svojo korist, hoče vihteti ne bič, temveč škorpijone nad njo. Hoče tako in v resnici dela tako. Kako je to mogoče?

Bistveno vlogo pri tem po zdravi človeški pameti skoro nemogočen pojav igra tisk. Kapitalizem si osvaja časopis za časopisom, milijonske žrtve so v tem oziru najboljše naložene, potem tiska hipnotizira ljudske množice in s hipnotiziranim človekom počneš, kar hočeš. Ukazi mu, da skoči zate v vrelo vodo, pa bo storil. Hipnotična sredstva, ki se jih pri tem poslužuje, so raz-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Stališče kat. cerkve glede delavskih plač.

Toda to je bilo samo sem in tja in sada to je bilo samo sem in tja in samo kot izjema. To pa kaže, da je mogoče skupno delovanje v miru in slogi za skupno blagostanje.

Posebno žalostno bi pa bilo, ko bi sedaj v tem času, ko je celi svet razbit med seboj, ko so velikanski deli Evrope uničeni, ko marsikje divjati kuga in lakota, da bi mi, ki smo voditelji v svetovnem proizvajanju, izgubili to lepo priliko pomagati ubogemu nesrečnemu človeštvu in sicer mi vsi enako, bodisi prijatelj ali sovražnik, ko bi mi, ki smo tako drage volje zalagali vojskujoče z uničevalnim orožjem, sedaj sramotno manjkali pri delu za pozidanje in ureditev človeške družbe.

Glavna napaka pri poskusih rešitve teh vprašanj je napaka v stališču. Državniki in zakonodajniki, človekoljubi in ekonomisti so trdili, da je vse vprašanje sedanjega nemira samo gospodarsko. Da, zakonodajniki, dražavniki in človekoljubi morejo zmanjšati gorje. Ran na človeški družbi pa ne morejo zaceliti. Pregloboke so. Globoko doli pod tem vrvenjem namreč leži glavni vzrok tega vsega — napačno pojmovanje življenja, nerazumljenje namena človekovega, in njegovega razmerja do Stvarnika. Vprašanje o človeških in božjih pravicah, za katere gre pri gospodarskih vprašanjih danes, je moralno vprašanje. Gre za dobrobit posameznikov in družin. Medsebojne pravice in dolžnosti onih, ki jih zahtevajo in onih, ki se jim ustavljajo, dajejo celemu vprašanju moralni značaj, ki se ne sme prezreti. To je nad vsemi gospodarskimi vprašanji.

Da bi se ozdravila zla gospodarskega sveta, da bi se uravnala nasprotujoče koristi, da bi se uvedla krščanska načela v vsakdanje življenje, da bi se vrnil svetu nazaj mir, vse to je delo, za katerega mora biti navdušen vsak ljubitelj svoje vere in svoje zastave in kateremu delu bi naj vsak kristijan in vsak domoljub z veseljem posvetil vse svoje najsvetejše prizadevanje.

Noben boj za socialno zboljšanje ne pa more vspeti brez pravičnosti in ljubezni. Ljudje in narodi se morajo vrniti k resnici, k resnemu prizadevanju v vaji krščanskih čednosti, pravičnosti, enakopravnosti, bratske ljubezni. Načela, na katere se more postaviti prava socialna reforma, zahtevajo nujno bivanje Boga in neumrjocnost duše. Bog je stvarnik in zakonodajec. Njegovi zakoni se ne morejo prelamljati brez kazni ne od države, ne od posameznika. Njegova odobritev je neobhodno potrebna. Socialno delovanje mora sloneti na ljubezni do Boga in ljubezni do bližnjega. Brez teh načel ne bo nikdar rešitve težav, ki nas tlačijo. To je nauk cerkve in mi trdimo brez obotavljanja, da bo vse prizadevanje ljudi bo zastoj, ako prezro pri tem cerkev.

Varnó stoječa na temelju Jezusa Kristusa, se približa cerkev vsakemu vprašanju v prepričanju, da vrši svoje pravice, katere ji očividno pripadajo. Ona kliče vsakemu človeku, ki je rojen na ta svet, bogatemu in revnemu, mogočnemu in slabemu: Poslušaj evangelij Kristusov — poslušaj ta načela, na katerih edino more stati človeška družba. Ona je po svoji pravici in načelu neustrašena braniteljica ljudskih pravic. Ona edina je učila bogate njih dolžnosti do ubogih, božjo veljavo

postav, osebno odgovornost vsakega psameznika človeka za svoja dejanja. Danes obsoja kruto brezobzirnost bogatinov in mogočnežev, jutri bo z nič manj oblastnim glasom obsojala naredbe prostega ljudstva in nasilje druhali. Ako je zagovarjala stvar revnih, je to storila le pod pogojem, ako je bila z njimi pravica. Ona se nikdar ne hlina večini, ona ni omahljiva služkinja. Ona more izgubiti in čakati. Čas in vse zmagujoča pravica božja ji da vsikdar zadoščenje. Ona brani državo in teptane pravice manjšine, kadar je pravica in resnica na njih strani. Ona se ne boji da z neustranjenim pogumom ne krivičnega nasilje naščervanih druhali in ne kraljev.

NOVI ŠKOF ZA SUPERIOR ŠKOFIJO.

Kot naslednik škofa Koudelke v Superior, Wis., je imenovan Rt. Rev. Msgr. Jos. G. Pinten, generalni vikarij škofije Marquette, katero je ustanovil škof Baraga in kjer so bili naši trije rojaki škofje.

"PODPIRAJTE MLADINSKE DOMOVE!"

ZA NOVO LETO 1922

je gotovo, da boste svojim domačim v stari domovini voščili srečo in veselje. Toda, ker so reveži, jih s samimi besedami ne bomo preveč zveselili. Gotovo pa je, da jim bo vsakdo naredil veliko veselje, če jim bo zraven svojih voščil poslal par dolarjev, kot mali dar za Novo leto.

Pri pošiljanju novo letnih daril pa vas opozorjamo, da naša trdka pošilja denar v staro domovino najhitreje in najbolj zanesljivo. Vrh vse zadovoljnosti, pa dobite pri nas vedno najnižje cene evropskim valutam. Sedaj, ko se vrednost evropskega denarja skoro stalno menja vsaki dan, nam ni mogoče objavljati natančnih cen v listu, vendar pa zagotavljam vsakega, ki se poslužuje naše trdke pri pošiljanju denarja, da pri nas bo dobil vedno nižje cene kot drugje. Mi računamo po cenah istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar. Zato ako si želite hitre postrežbe in zanesljivosti poslužite se trdke.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

VAS DENAR

bo doma najhitrejša, ako ga pošljete skozi naše podjetje.

Mi računamo po najcenejšem dnevnem kurzu istega dne, ko prejmemo od pošiljateljev denar.

Ob izidu te številke smo računali:

Za jugoslovanske krone:
500 \$ 2.35
1,000 4.45
5,000 21.75
10,000 42.50

Za italijanske lire:
50 \$ 2.75
100 5.10
500 23.50
1000 47.00

Vse pošiljatve naslavlajte na:

"EDINOST",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

francoska v velikih skrbeh za to, ker nazaduje število otrok. Neposredni naravni vzrok temu je, ker se Francozi nočejo ženiti. Naravna posledica tega je, da mora tak narod plemensko izginiti. Kako si pomaga francoska vlada? Razpisala je nagrade za velike družine: Tako dobi družina od 9 ali več oseb do približno pol milijona kron nagrade. Pa tudi to ni dosti pomagalo. Sedaj si je izmislila Francija, da ne podeli uradniku, ki se do svojega 25. leta ni oženil, nobene službe. Nasprotno pa že oženjeni uradniki dobivajo znatno večje doklade in večje pokojnine, če imajo otroke. Pa tudi vojaško dolžnost so za neoženjene raztegnili na dvojno dobo normalne dolžnosti. Takih in še več sličnih sredstev se poslužuje država, ki ob sklepanju statistike o rojstvu in smrti svojih državljanov vidi pretečo nevarnost. Vsa ta sredstva ne izdajo dosti. Francoski krščanski listi so mnenja, da je temu pojavu kriva pokvarjenost, ki je zajela ogromno število moških in žensk, ki ne marajo za družino, otroke in urejeno življenje. Listi resno svare in uče, naj se vzgledujejo v krščanstvu in naj poglobijo svojo vero. Kakor znano, je sedanji francoski rod izšel iz državne brezverske šole. Nov rod raste že v velikem številu v privatnih verskih šolah in Francozi upajo, da se bo npravna pokvarjenost vsled tega znatno omejila. — V Jugoslaviji uvajajo sokolstvo in brezverske šole. Francoski vzorec — francoske posledice.

Skrajni čas je že. Ministrstvo za nič, parlament za nič, državna uprava za nič, finance za nič, ali je potem čuda, da se tudi oni, ki so bili svoj čas tako navdušeni za ujedinjene in pridobljeno svobodo, s strahom povprašujejo, ali ima naša država še toliko življenjske sile, da se reši iz tega zamotanega in že skrajno nevarnega položaja. Rešiti se da še vse, če tudi z žrtvami, ali rešiti se da, če bomo imeli trdno voljo in pa jasno načrtan delavni program. Brez tega načrta bodo vsi poskusi ostali le udarec v vodo. (Straža, št. 131.)

Pozabljeni gospodje. Belgrajski listi pišejo: "Ko je kralj dospel pred poslopje narodne skupščine, ga je pred shodom pričakoval predsednik dr. Iv. Ribar in celokupna vlada. Dr. Ribar je kralja pozdravil z "Vašo kraljevsko Visočanstvo." Ko je kralj to slišal, se je — nasmejaj. V dvoru je stari gosp. Pašič kralja pozdravil z vzklikom: "Živel kralj Srbije, Hrvatske . . . i . . . i . . . Slovenske!" — Naši političarji so res čudni ljudje. Osobito g. Pašič. On je sedaj že v drugič pozabil, kako se naziva naša država. In kljub tej "pozabljivosti" hoče on dajati naši politiki potrebne smernice. Lep ministrski predsednik in minister zunanjih zadev! ("Hrv. Obrana" št. 254.x)

Koliko uradnikov in nameščenec je nastavljenih v našem finančnem ministrstvu? Belgrajska "Tribuna" je ugotovila, da je finančni minister dr. Kosta Kumanudi nastavlil v svojem ministrstvu 700 novih

KOLENDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Kalendar Ave Maria stane s poštnino samo 60c, za v stari kraj 75c.

Kalendar dobite pri kalnemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost,"
1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

uradnikov, tako da šteje celokupno osebje tega ministrstva 1400 ljudi. To so sadovi brezglave centralizma; v centrali več tisoč glav broječa birokratska gnezda, pokrajine pa nameravajo osrečiti s primerno kompliciranim uradniškim aparatom "Srečna" naša "domovina!" (Straža št. 131.)

PREKMURJE, ODGOVOR NASEMI LUBOMI PASTERI.

Naznanam vam dragi nas guszpod da jim nemorem dati odgovora taku hitro zavolu nyuvoga pizma steru szampa šče le dobu vu szvoje roke decembra 16 dneva in oni me prosziju za odgovor 15. decembra. Ali lubi Guszpod delau bum kak bom najbole mugoči hitroma za Nyuvo Proszno kakor uredništvu novin fcerensofici in moj atresz bo za zmeron tako le:

Andrew Glavach, 1844 W. 22 Place, Chicago, Ill.

NAJLEPŠI BOŽIČNI DAR!

Nisi srečen, če svojo srečo vživaš sam . . . Srčna potreba Ti je deliti jo s kom drugim.

Še manj pa moreš biti srečen, če vidiš poleg sebe brata, ki trpi, ki nima nič ali skoro nič od vsega, kar imaš Ti —

S preko oceana iz naše skupne stare domovine prihajajo vedno obupnejši klici po pomoči: v srce segajoči klici osirotele in zapuščene dece!

Sorojak, tvoja Božična sreča ne bo popolna, tvoje veselje ne more biti neskaljeno, dokler se nisi i ti odločil tem revčkom!

Odzovi se najprvo njih milemu klicu . . . položi predvsem svoj ka-

Prijatelj delavca
PAIN-EXPELLER
Tvorniška znamka reg. v pat. nr. Zdr. dr.
Slaven že več kot 50 let.
Glejte za tvorniško znamko
SIDRO.

Hiše in farme.

Prodajava hiše v različnih krajih mesta in farme v Illinois, Ind., Michigan, in Wisconsin. Zavarujeva hiše, pohištva in automobile. Izdelujeva notarska dela za tukaj in za stari kraj. Pošiljava denar v staro domovino. Pregledujeva abstrakte in druga te vrste dela. — Prodajava bonde in mortgage.

MLADICH & VERDERBAR,
1334 West 18th Street, Chicago, Ill.

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Sloven. Banko. Uhod je na 62nd Street.
Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ
6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup **MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.**
Izdeluje **MOŠKE OBLEKE** po naročilu točno in ceno.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY

Frank Schonta, lastnik.
Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in ogledite razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znanцу za napeljavo električne razsvetljave damo \$5.00 nagrade.
Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.
2049 West 22nd Street, Phone: Canal 5190.

men k zgradbi drugega doma tem zapuščenčkom — k zgradbi mladinskih domov: odpošlji najprvo svoj božični dar sirotkam mladinskih domov: šele nate se idi radovat popolne svetonočne sreče v miljeni krog svoje družinice — —

SEDANJOST.

Ameriške liste prosimo, da ponatisnejo sledeče vrstice: Išče se v Ameriki Janez Planinšek, ki je bival pred vojno v Guillocke Saska, Canada. Išče ga njegova sestra Terezija om. Redek, Dol. Kamenec 16, p. Novomesto. Kdor bi kaj vedel o njem, naj obvesti njegovo sestro, ali pa uredništvo "Sedanjosti" — Novomesto.

KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

Kadarkoli potrebujete starokranjske kose, srpe, bruse, klepanje, oselnike in ročno kovane motike izdelane na Kranjskem tedaj se vselej obrnite na podpisane. Pošiljam blago na vse kraje Združenih Držav. — pišite po cene.

STEVE STONICH

trgovec z železnino in pohištvom, Chisholm, Minn.

Izdelujem in popravljam vsa kovrstne

HARMONIKE.

Delo zanesljivo in točno.

Andrej Gale,

412 — 98 Avenue West, NEW DULUTH, MINN.

FRANK TOMAŽICH
SLOVENSKI GROCERIST

Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše salarno olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!

1858 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 2910.

Slovenskim cerkvenim zborom, kakor tudi slovenskim farnim šolam in vsem ljubiteljem slovenske narodne cerkvene pesmi sporočamo, da imamo v zalogi veliko

Novo pesmarico,

katero je izdal Mr. Matej Holmar, organist cerkve sv. Vida v Clevelandu, eden izmed najboljših naših muzikov v Ameriki pod naslovom

SLAVA BOGU.

V tej zbirki je izdajatelj izbral 251 najlepših slovenskih cerkvenih pesmi za razne dobe cerkvenega leta in za razne cerkvene praznike in druge cerkvene potrebe. Za navadne naše cerkvene zборе ni treba nobenih drugih pesmaric ali knjig ali not za veliko let, ako imajo to knjigo. Za vsako potrebo imajo na izbiro dovolj pesmi v tej pesmarici.

Naroča se pri nas in stane \$2.00 vezana.

KNJIGARNA AVE MARIA

1849 W. 22 Street Chicago, Ill.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpologo za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

KOLENDARJI.

Naznanjam da imam zopet velike stenske KOLENDARJE katere bodem razpošiljal po naročilih tukaj in v staro domovino. Kalendarji so zelo veliki in vidni, imajo 12 listin z slikami so zelo primerni za družine ali pa urade posebno še za društvene uradnike; cena v primeri kalendarja je zelo majhna topa zato ker jih naročim po 10. tisoč v kup, z poštnino stane 25 ct. bodisi tukaj ali pa v staro domovino, naročila pošlite v denarju, money order ali pa v znamkah, pišite na:

ANTON GRDINA,

1053 EAST 62nd STREET, CLEVELAND, O.

Ako hočete imeti dobro obuvale tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue, Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik listo "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi vedno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi kupite letošnji "Kalendar Ave Maria", ki je letos eden izmed najbolj zanimivih slovenskih kalendarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

XII.

Sedaj se je še le posrečilo Pavlu govoriti z vratarjem. Upraša ga po sužnju Klavdiju, enem izmed pisarjev Tiberija Cezarja. Ta pokliče drugega sužnja, ki naj bi tujca spremljal. Skozi kupasto z marmornasto ploščo pokrito in z štirimi stebri iz porfira podprto dvorano so prišli v bogato opravljeno dvorano pradedov, kjer je gorel na ognjišču večni ogenj. Pogledali so minogrede svetlo, v solčnih žarkih kopajoče se notranje dvorišče, ali impluvium, kjer je sredi množice najizbranih eksotičnih cvetic in dragocenih marmornatih kipov žuborel krasen vodomet.

Slednjič so stopili v prostorno, enostavno vrejeno sobo. Tu je sedelo ob dveh dolgih mizah pri delu nekoliko sužnjev. Klavdija ni bilo med njimi. Takoj so ga poklicali. Pavel je zapazil, da sedi pri vsakih vratih na verigo priklenjen suženj, ki je bila tako dolga, da je mogel izpolnovati svojo službo — odpirati in zapirati vrata. On in Benigna sta čakala molče.

Na enkrat se mu zazdi, da se je lahka roka dotaknila njegovih ramen. Obrne se in zrl je v obličje lepega Atenjana.

"Zdi se mi, da te poznam", je rekel s prijaznim nasmehom. "Prav zelo si podoben hrabremu Pavlu Emiliju Lepidu, ki je z Markom Antonijem izvojeval pri Filipih veliko zmago."

"Bil je moj oče."

"Videl sem ga s tvojo materjo pred tremi ali štirimi leti v Atenah. Ti in sestrica sta z služničadjo ostala v Traciji. Ali ni tako? Kje pa bivate mati in sestra sedaj?"

Pavel mu da zaželjeno pojasnilo.

"Dobro, prosim te, povej jima, da se ju Dionizij Atenjan — tako me tu imenujejo — spominja z ljubeznijo in ju upa enkrat zopet videti. Ali te smem vprašati, kaj želi tukaj ta deklica?"

"Pavel mu na kratko pove Benignino zgodbo.

Med tem prihiti Klavdij ves zasopel. Benigni je burno tolklo srce. Vsled sramu pred pričujočimi se ni upala govoriti z njim. Molče mu je z solznimi očmi dala prefektovo pismo.

V tem pristopi k njima nadzornik sužnjev. V vidni zadregi je grdo pogledal mladega Atenjana. "Govori", se obrne stroge k Benigni, "iz tvojih ust mora slišati."

"Klavdij", začne Benigna trepetaje, — če tudi najbrž sama ni vedela zakaj, — "sodila sem Tiberija krivo. Od tebe ne zahteva nič drugega, kakor da zanj ukrotiš enega konja in ga priučiš jahanja; potem dobiš svobodo in petdeset tisoč sestercev povrh."

"Jaz — konja ukrotiti!" zakliče Klavdij prestrašen. "Jaz, ki nisem še nikdar sedel na konju! — Kaj se jaz razumem na konje in njih dresuro."

Nastalo je molčanje. Sužnji so tiho šepetali in se potuhunjeno smejali.

"Ravno zaradi tega", odgovori nadzornik. "Tvoj gospod je to dobro premislil. Zato je izbral zate še posebnega konja, katerega boš jahal v cirkusu pri prvih javnih igrah."

"V cirkusu! — Pri javnih igrah!" se oglasi ubogi suženj prestrašeno. "Jaz, največji nerodnež, največji plašljivec! — Vsi dobro veste, da nimam poguma za to!" zaklical je obupnim glasom.

Pri tem priznanju se Pavel ni mogel vzdržati smeha. Še celo čez duhoviti obraz resnega soseda je smuknil lahek nasmeh in sužnji pri mizi so si grizli ustnice, da ne bi prasnili v glasni grohot. Le nadzornik, Klavdij in Benigna so ostali resni.

"Ravno zaradi tega", ponovi nadzornik, "je pa tudi določil Tiberij, da sme tudi drugi kdorkoli hoče jahati tega konja, — ne da bi se pogoji za te le kaj izpremenili."

Tiho negotovo mrmranje priznanja se je slišalo od miz.

"Ako pa tega pogoja moje oprostite ne sprejemem — kaj potem?"

"Potem te cezar proda jutri Veliju Poliju, ki te vzame z seboj v Kume."

"Da me vrže v hrano svojim minogam!" zakliče obupno suženj.

"Povej mi, kakšna žival je, katero naj bi jezdiš? Kako je konju ime?"

Dionizij se je obrnil vprašajoče k nadzorniku. A ta je bil tiho. Muč na tišina je nastala. Sužnji so pozorno poslušali.

"Povej, mojster, kako je živali ime?" vpraša Klavdij zopet.

Ali nadzornik se je vedel, kakor bi mu bil jezik prirasel k nebu, ostal je nem. — Bilo, da ga je to vprašanje spravilo v zadrego, ali je pa poslušal hrup, ki je nastal zunaj. Kmalu je pa ta hrup začel zanimati vse.

Glasno vdarjanje kopit in divje rezgetanje, krik groze ali bolečine, kateremu je sledilo še eden ali dva — zraven tega glasno vpitje množice se je slišalo s ceste sem.

Dionizij je hitel k malemu oknu in drugi za njim. Nudil se jim je nenavaden prizor.

Sredi prostranega dvorišča, ki se je razprostiralo na tej strani palače, ki je bilo najbrž prirejeno za jahalnice je divjal prekrasen rjavec nenavadne višine in strašnega mišičevja. Divje je sopihal in hrskal, se vpenjal in topotal. Divjost in neukrotljivost njegovih kretenj so pričale, da še nikdar ni nosil jezdeca na svojem širokem, mogočnem hrbtu in dozdaj komaj občutil odpor brzde. Namesto sedla je imel okrog trupa ovito sukno, spodnji del glave je pa izginil v velikanskem nagobčniku.

Kakih trideset korakov proč ob obeh straneh konja sta stala dva krepka sužnja nekoliko zadaj in ga vlekla na močnih ostronapetih jermeni k sebi. S tem sta zabranila, da ne bi konj moža, ki je ležal par korakov proč nezavesten na tleh, z sprednjima nogama, ali pa z nagobčnikom še bolj razmrcvaril. Kakor je bilo videti, je žival vrgla jezdeca na tla in ga pri tem z udarcem močno ranila. Izpod raztrgane tunike je namreč tekla gorka kri.

Zdaj se je vspjel ogromni konj kvišku, da bi se z vso težino vrgel na ranjenca. V istem trenutku sta pa potegnili sužnja z vso silo za jermena. Nekaj časa je plesal na zadnjih nogah. V tem pa popusti eden sužnjev in izpenadena žival se zgrudi na tla, podobna ogromni okorni gruči.

Glasno vriskanje veselja se je razlegalo med gledavci. Hitro priskočijo z obeh strani sužnji in odnesejo nezavestnega iz bližine strahovitega nasprotnika v varnost, predno se je temu posrečilo vstati.

"To je dotični konj", pravi nadzornik suhoparno.

"Ta", začudi se Pavel. "Krasna žival! — Zakaj ima pa nagobčnik?"

"Ker žre ljudi."

"On žre — koga?" zakliče Pavel, kakor da ne bi bil dobro slišal.

POZOR IGRALCI HARMONIK!

Naznanjam cenjenim rojakom po širni Ameriki, da sem se preselil v lastno hišo, ker bom imel večjo delavnico in objednem trgovino vsakovrstnih harmonik svojega izdelka, ka-

kor tudi vse tej stroki spadajoča dela. Vsako delo garantiram in točno postrežbo. Edina slovenska trgovina v Clevelandu s harmonikom. S spoštovanjem

Anton Mervar,
6921 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

Poprej kakor pošljete

DENAR

V JUGOSLAVIJO

pišite po naš CENIK ki je za vakega jugoslavana v Ameriki merodajen.

OD ULOG 4% OBRESTI.

ŠIFKARTE ZA VSE LINIJE.

EMIL KISS, BANKIR

133 Second Avenue

New York,

N. Y.

W. Szymanski.

Vodim uspešno že tri-in-trideset let svojo dobro založeno trgovino z raznim pohištvo. — Vsak, ki poizkusi pri meni, je moj stalen odjemalec. Tako boste tudi Vi, ako le enkrat poizkusite in se prepričate o kakovosti mojega blaga. V zalogi imam najfinejše postelje, naslanjače, kuhinjsko pohištvo in sploh vse pohištveno opremo.

Predno si kupite pohištvo drugje pridite in oglejte si mojo trgovino, ki je Vam vedno na razpolago.

Se priporočam vsem Jugoslovonom!

1907 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

PHONE: CANAL 597.

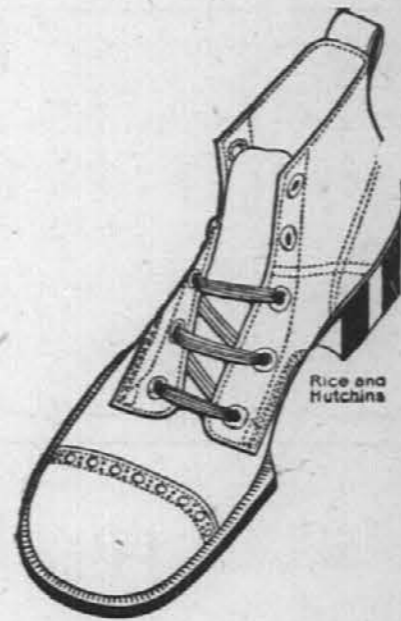
PREPRIČAJTE SE

da je resnica o čemer govorim!

ROJAKOM V CHICAGI IN OKOLICI NAZANJAM,

da imam v zalogi najboljše črevlje, za može, žene, fante, dekleta in otroke. Pomnite, da poleg tega dobite pri meni za nizko ceno dobro in trežno blago, Vam tudi jamčim vsak par, ki ga kupite pri meni, da ako Vam ne ugaja ali ni prav, prinesite nazaj in dal Vam bom take, da boste zadovoljni ali pa povrnem Vaš denar!

Zadovoljiti moje odjemalce je prva stvar in moje največje veselje. In prepričan sem da pri meni najdete boljšo postrežbo, kakor pa pri tujih židovskih tvrdkah. Zato poskusite in prepričajte se!

ROJAKOM IZVEN CHICAGE PO RAZNIH NAŠELBINAH NAZANJAM, da pošiljam naročila tudi izven Chicage po pošti. Kdor se hoče naročiti dobre praznične črevlje ali črevlje za na delo, površne črevlje "Rubbers", razne "sliperje" bodisi za može, žene, fante, dekleta ali otroke vse to dobite lahko pri meni. Pošljite mi samo mero Vaših starih črevljev in sicer takole: Postavite Vaš stari črevelj na papir in potegnite s svinčnikom okrog in okrog podplatov in pete, ter ta obris pošljite meni. Če je bil Vam

Vaš stari čevljev premajhen ali prevelik, pripomnite to v pisnu.

Pišete lahko v angleškem ali slovenskem jeziku;

ROJAKE SLOVENCE vabim, da kadar se nahajajo v bližini, da pridéjo in si ogledajo mojo trgovino. Rojaki ne pozabimo na geslo:

"SVOJI K SVOJIM!"

JOSIP PERKO

SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.

2101 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.*

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.